

megszereznék függetlenül a kenyérrel adó diplomától. Éppen ezért bizonyos fókig egyetemellenes és tudományellenesszempont az, amikor szellemi proletáriátusról beszélnek, meri minden foglalkozási ágnak előnye, ha minél többen vannak benne olyanok, akik otthonosak a magasabb tudományokban.

Szily Kálmán, műegyetemi tanár, a József-műegyetem rektora:

— Az egyetem hallgatóinak száma állandóan apad, ez az apadás azonban természetes folyamat. Amikor felépült a budai műegyetem, arra számítottak, hogy a hallgatók maximális száma 1500—1800 lesz. Ezt a létszámot a háború alatt el is értük, a háború után következő években azonban, amikor a harctérről hazaözönlöttek azok a fiatal emberek, akik éppen a háború miatt nem folytathatták tanulmányaikat, a műegyetem hallgatóinak létszáma elérte a 4500-at is. Ez a létszám természetesen abnormális volt, azonban a közbejött akadályok miatt nem gondolható a magyar kormány arra a régi tervének a megvalósítására, hogy a hallgatók számának nagyobb mértékű emelkedése esetén felépíti a második műegyetemet. A hallgatók létszáma néhány év óta állandóan apad, úgy, hogy már ebben az évben, de a múlt évben is lecsökkent a normális nivóra.

— Ami a numerus claususról szóló törvényt illeti, meg kell állapítanom, hogy a törvény életbeléptetése óta a műegyetemen a hallgatóság közötti békés harmónia teljesen kifejlődött és

Egy ország kulturájának fokmérője mindig az, hogy a lakosság hány százalékának van egyetemi végzettsége. Az arány javításának pedig kétségtelenül egyik előfeltétele, hogy

az egyetemek elsősorban tudományra neveljék a legszélesebb rétegeket

és minél inkább mentesíttessenek a szakiskolai jellegtől.

sokkal nagyobb, mint volt a háború előtt, amikor a keresztény és a zsidó felekezeti hallgatók között állandó volt a torzalkodás. Ma a keresztény hallgatók respektálják azoknak a zsidóknak a jogait, akik a törvény keretei között bejutottak a műegyetemre, viszont a zsidó hallgatók is igyekeznek alkalmazkodni a többségi véleményhez.

— A numerus claususról szóló törvénynek feltétlenül előnyös hatása van gazdasági szempontból, mert ha ez a törvény nem léptetett volna életbe bizonyos korlátozásokat, akkor az állások után legalább háromszor annyian tülekednének, mint amennyien most. Aki igazán tehetséges és ez elsősorban az érettségi bizonyítványokból derül ki, az még a törvény ellenére is beiratkozhat az egyetemre, amely azután a szerzett jogokat mindig méltányolja. Véleményem szerint Magyarország érdeke, hogy ez a törvény továbbra is fennmaradjon, mert hiszen végrehajtása körül a műegyetem úgy is a legliberálisabb álláspontra helyezkedik.

Dr. Tóth Lajos, a debreceni Tisza István Tudományegyetem tanára:

— A numerus claususról szóló törvény kétségtelenül azzal a kedvező eredménnyel járt, hogy az egyetemek túlszűfoltóságát legalább részben csökkentette és biztosította az egyetemi hallgatók helyesebb elosztódását az egyetemek között. A kérdést azonban tökéletesen nem oldotta meg. Szerintem ez a cél gyökeresen csupán a hallgatók területi kontingentálásával érhető el. Tudomásom szerint az erre vonatkozó törvény már készül is a kultuszminisztériumban. A numerus clausus megszüntetése gazdasági szempontból csak a kö-

zéposztály anyagi megerősödése után válhat aktuálissá.

Tudományos szempontból feltétlenül kívánatos, hogy az egyetemre minél többen iratkozhassanak be

olyanok is, akik nem kizárólag a kenyérkereset előfeltételének megteremtése végett tanulnak. Hogy ebből a szempontból kívánatos-e a törvényben foglalt korlátozások megszüntetése, természetesen nem felelhetek más-
sal, mint *határozott igennel*.

Pekár Mihály, a pécsi Erzsébet Tudományegyetem tanára és felsőházi képviselője:

— A pécsi egyetem elhelyezése nagyjában már befejeződött, egyelőre más célunk nincs, minthogy a hiányokat pótoljuk. Egyetemünknek körülbelül ezer hallgatója van ebben a tanévben kétszázzal kevesebb, mint a múlt évben volt. Ennek a visszaesésnek, amely közös tünete minden egyetemnek, elsősorban az a magyarázata, hogy a háború utáni torlódás már megszűnt, de szerepe van ebben a gazdasági helyzetnek is. Az egyetemi hallgatók mindig megérzik a viszonyok változását, amely az egyes fakultások iránti érdeklődés nagyságában nyilatkozik meg leghamarabb.

Nálunk, Magyarországon szellemi tulprodukciónak beszélünk — tájékozatlanság, a szellemi pro-

Dr. Hornyánszky Gyula, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem tanára

a következőket mondotta:

— A numerus clausus jelentőségét abban látom még ma is, hogy a törvény korlátozó rendelkezéseivel megszorítja azoknak a számát, akik tisztán kenyérkereset szempontjából keresik fel az egyetemet és így kevesebben jutnak diplomához, amellyel a mai viszonyok között úgy sem tudnának mit csinálni. A numerus clausus hatásáról a budapesti egyetemmel kapcsolatban nem sokat tudok mondani, mert statisztikai adatok nem állnak rendelkezésemre. Általánosságban annyit mondhatok, hogy a pályákra igyekvők bizonyos foku restringálására tényleg szükség van, lehetséges azonban, hogy

ez a megszorítás nagyon sok esetben egészen jogosult ambíciók megszorítását jelent, aminek esetleg a tudományos élet látja kárát,

ezt azonban a magam részéről kisebb bajnak tartom, sokkal nagyobb bajok származnának abból, ha túl sok lenne azoknak a száma, akik a diplomával kapcsolatban kielégíthetetlen ambíciókat táplálnának.

— Sajnos, a saját tapasztalatomból állapíthatom meg, hogy a bölcsészeti karon nagyon kevés azoknak a száma, akik *önzeten tudomány szeretlebből* tanulnak, sőt még ez a jelentéktelen szám is állandóan csökken. Ez előtt nem tartoztak a ritkaságok közé az olyanok, akik magáért a tudomány kedvéért hallgatták az egyetemi előadásokat, *ma ilyeneket alig lehet látni a tudományegyetemen*. Ennek nyilvánvaló oka szerintem az, hogy a gazdasági viszonyok olyan elemeket is a kenyérkereset mezejére szorítanak, akiknek azelőtt módjukban volt ideálisabb célok után törekedni.

— Méltóságod véleménye szerint ezen a helyzeten *énghitene-e a numerus clausus meg-*

szüntetése? — kérdeztük közbevetőleg.

— Ezt a törvényt a magam részéről *egyelőre fentartandónak tartom* — válaszolta Hornyánszky professzor —, mert azok előtt, akiket a törvény kirekeszt a magyar egyetemekről és tudományos ambícióik vannak, a tudományos munkálkodás lehetősége nyitva áll — *a külföldön*, bár én magam éppen azokat az elemeket karolnám fel a legszívesebben és elsősorban, akik a tisztán tudományos célokért fordulnak az egyetem felé, nem pedig a diplomáért. A budapesti egyetem bölcsészeti kara *az ilyen esetekben a korlátozó törvény rendelkezéseit a lehető legliberálisabban értelmezi és alkalmazza*.

Képviselőház, felsőház.

Budapest, május 27. A parlament mai ülésén Haller István mondott beszédet az appropriációs vitában, majd Strausz István volt a következő szónok. A csendes üléssel egy időben a felsőház is ülést tartott, ahol Ambrosy Gyula koronaőr mondott interpellációt a szent korona őrzéséről. A miniszterelnök megígérte, hogy módosítani fogják a szabályzatot. A polgári iskolai javaslatot tárgyalták ezután, amit a kultuszminiszter felszólalása után elfogadtak. A külföldi magyar intézetekről való vitában dr. Tóth Károly szegedi egyetemi rektor is felszólalt. Hangsúlyozta, hogy nincs elég népiskola. A felsőház legközelebbi ülését csütörtökön tartja.

Szenes Béla meghalt.

Budapest, május 27. Csütörtökön délelőtt terjedt el a hír a fővárosban: Szenes Béla 32 éves korában reggel meghalt. A pesti aszfalt írója váratlanul keltözött el, régi szivbaja akkor ölte meg, amikor reggeli sétájára akart indulni. Komoly írónak készült és pesti tréfaragó lett. Első nagyobb sikerét a *Buda emberrel* aratta, majd egymásután jöttek: A gazdag lány, Végállomás, Holdvilág, Olasz asszony, Az alvó férj és végül a Nem nőülök. Vasárnap délelőtt temetik.

Részegen belezuhant a Matyérbe

(A Délmagyarország munkatársától.) Csütörtökön délután a röszei határban kanyargó Matyérben munkásruhába öltözött holttestet találtak a járőrök. A helyszínre kiszállt rendőri és orvosi bizottság megállapította, hogy a holttest alig néhány órával azelőtt kerülhetett a vízbe.

A holttest ruhájának zsebeiben levelet is találtak, amelyből megállapították, hogy a holttest Teleki Rafael röszei lakossal azonos, aki csütörtökön reggel szüleinek Fertőuccai lakásáról részegen távozott el azzal, hogy gyalog kimegy Röszkére. A feltevések szerint az erősen beitalozott ember a Matyér töltéséről zuhant be a vízbe.

A holttest külsejének megvizsgálása alkalmával azonban arcán és a nyakon több olyan friss szurást találtak, ami gyanússá teszi a halálesetet. Lehetséges azonban, hogy Teleki zuhanás közben szerezte ezeket a sérüléseket, úgy, hogy a boncolás fogja megállapítani, hogy a holttesten talált sérülések mitől származtak.

«KÖZPONTI CIPŐÜZLET»

Tisza Lajos körút 45. sz. alatt
(az „Albóanya” tüszőüzlet mellett)
vezetésem alatt megnyílt.

Az árak kirakatot kérem saját érdekében megtekinteni!

Elsőrendű árak! Olcsó árak!

Czövek Gyula,
a „TURUL” cipőüzlet volt vezetője.

**Divat-nyakkendők,
férfi fehérművek,
női harisnyák.**

Szende Mihály Szeged,
Kelemen u. 12.